

Održani sajmovi Techtexsil i Texprocess u Frankfurtu

Prikaz

Astronaut visine 10 m na ulazu na sajam Techtexsil u Frankfurtu nije bio jedini razlog novog rekorda od više od 33 670 posjetitelja iz 104 zemlje (2015.: 28 491 posjetitelj iz 102 zemlje). Novi rekord je postavljen i u broju izlagača sa 1477 tvrtkom iz 55 zemalja (2015.: 1393 iz 52 zemlje). Od 14. do 17. svibnja 2017. na sajmu Techtexsil i Texprocess industrija tehničkog tekstila impresivno je prikazala svoju veliku inovativnost i spremnost za buduće izazove. Ovdje su proizvođači automobila susreli modne dizajnere, a medicinski inženjeri industrijske specijaliste. Techtexsil je bez premca u širini spektra tekstilnih materijala i tehnologija koje se mogu razgledati. Oko 60 % posjetitelja bili su menadžeri: 57 % njih imaju važne uloge u donošenju odluka u svojim tvrtkama kada se radi o nabavi novih materijala.

Visok stupanj internacionalnosti i pozitivnog raspoloženja u sektoru

Oko 20 800, odnosno 62 % posjetitelja Techtexsila (2015.: 61%) došlo je izvan Njemačke. Glavni posjetitelji bili su iz Njemačke, Italije, Francuske, Turske, Velike Britanije i Belgi-

je. Anкета među posjetiteljima o ekonomskim izgledima otkrila je dobro raspoloženje. Na Techtexsilu 40 % posjetitelja (2015.: 32 %) je izjavilo da aktualnu gospodarsku situaciju smatraju dobrom. Taj broj je samo za njemačke posjetitelje iznosio 55 %. Primjećuje se dobra investicijska klima u Europi.

Iz Njemačke su došla 423 izlagača, a 1054 iz inozemstva. Stupanj internacionalnosti izlagača bio je 71 % s time da su posjetitelji iz Libanona, Meksika i Vijetnama došli prvi put. Zabilježeno je značajno povećanje broja europskih posjetitelja, naročito iz Španjolske, Poljske, Italije, Nizozemske i Turske, ali i iz Kine i Indije. Raspoloženje među posjetiteljima je također bilo dobro, pri čemu je 43 % (2015.: 35 %) ocijenilo da je gospodarska klima sektora dobra. Među njemačkim posjetiteljima taj je broj čak i veći: 65 % (2015.: 54 %).

Techtexsil i Texprocess: savršena kombinacija

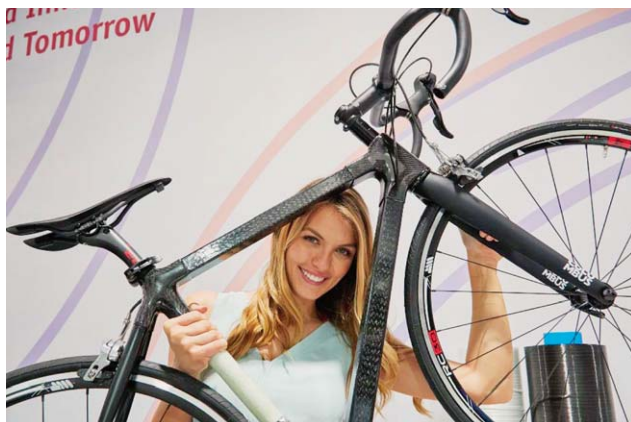
Paralelno je održan i **Texprocess**, vodeći međunarodni sajam prerade tekstila i fleksibilnih materijala; imao je 312 izlagača iz 35 zemlje i 13 718 posjetitelja iz 109 zemalja. Dodatno

je 11 399 posjetitelja Techtexsila (2015.: 7600) pregledalo i proizvode i usluge koji su izloženi na Texprocessu. 7091 posjetitelj Texprocessa (2015.: 5500) posjetio je Techtexsil. Ukupno je na dva sajma bilo 1789 izlagača iz 66 zemalja (2015.: 1662 iz 54 zemlje) i više od 47 500 posjetitelja iz 114 zemalja (oko 14 %, 2015.: oko 42 000 iz 116 zemalja).

Techtexsil: interdisciplinarnost i orijentiranost na korisnike

Na Techtexsilu predstavljen je kompletan spektar tehničkog i netkanog tekstila za sva područja primjene, zbog čega je on jedan od najvažnijih sajmova za tekstilne inovacije. Posjetitelji dolaze na sajam s jasnim idejama što žele. Znaju da će na sajmu pronaći vezu između tehnologije i materijala za različita područja primjene i da se sve nalazi na sajmu, od netkanog tekstila, tkanina do strojeva. Spektar posjetitelja je bio vrlo širok i različit. Tu su bili ne samo predstavnici proizvođača zaštitne odjeće, već i posjetitelji iz automobilskog sektora i segmenta tehničke primjene.

Najveća grupa izlagača uključivala je tvrtke s proizvodima za primjenu u

industriji (762), automobilske i svemirske industriji (673), arhitekturi i građevinarstvu (559) te sigurnosti i zaštiti na radu (488). Najveće stope rasta zabilježene su u industriji (+73), sportu (+57), mobilnosti (+55) i odjevnom sektoru (+49).

Buildtech i Hometech: tekstil u arhitekturi i građevinarstvu

Od tekstilom pojačanog betona preko tkanina za lagane konstrukcije do funkcionaliziranog tekstila: na sajmu Techtextil su arhitekti, građevinski poduzetnici, inženjeri i planeri vidjeli velik broj materijala na bazi vlakana koje je izložilo oko 560 izlagača iz područja tekstila u graditeljstvu - Buildtech.

Jedan od tih izlagača bio je Verseidag iz Krefelda, proizvođač tkanina od staklenih vlakana za vanjsku oplatu Thyssen Krupp tornja za ispitivanje dizala u Rottweilu – što je najveći membranski proizvod na svijetu. Institut za tekstilne strojeve i tekstilne materijale visokog učinka (ITM) s Tehničkog sveučilišta Dresden predstavio je ugljikom pojačani beton s integriranim sensorima za nadziranje tehničkih uvjeta strukture. Drugi izlagač, solidian GmbH iz Albstadta, Njemačka, također je izložio kompozitne materijale s pojačanjima od staklenih i ugljikovih vlakana koja su primijenjena u mostu Yavuz Sultan Selim u blizini Istanbula.

Nagrađeni dizajni iz studentskog natjecanja „Textile Structures for New Building“ pružaju uvid u rad budućih arhitekata i dizajnera. Susret s pozna-

tim arhitektom, Ben van Berkelom, dizajnerom „Space Habitata“ na specijalnoj izložbi „Living in Space“ pružio je dodatnu mogućnost razmjene ideja i mišljenja.

Medtech: koncentracija na zdravlje

Na Medtech području oko 420 izlagača je predstavilo tekstilna rješenja za područje medicinske tehnologije, od antibakterijskih zavoja za rane usadaka na bazi vlakana do tekstilnih senzora za nadziranje vitalnih funkcija. Jedan od nagrađenih projekata u sklopu Nagrada za inovacije na Techtextilu dolazi iz područja Medtech. Centexbel neprofitna organizacija (Belgija) razvila je inteligentnu bandažu koljena koja pomaže pacijentima u oporavku od operacije koljena. Tekstilni senzor identificira kut pacijentova koljena i odmah prenosi ovu informaciju pacijentu putem aplikacije zajedno s personaliziranim vježbama.

Mobiltech: vlakna za mobilnost

Materijali na bazi vlakana imaju važnu ulogu u automobilske industriji, naročito kada se radi o smanjenju mase. Prema statistikama postoji više od 40 elemenata baziranih na vlaknima u svakom modernom automobilu. Oni uključuju navlake sjedala, pojačave, filtre, strop automobila, zračne jastuke, cijevi, ploču s instrumentima, kao i komponente izrađene od plastike pojačane vlaknima. PHP Fibers GmbH, koji je nedavno otvorio pogon za tkanje i oplemenjivanje

tkanina za zračne jastuke u blizini Aschaffenburga, predstavio je novu vrstu studije o materijalima u obliku bicikla s integriranim kompozitnim okvirom koji se izrađuje od poliamida i staklenih vlakana kao i specijalne gume od Continentala i pogonski remen umjesto lanca.

Oko 670 izlagača je predstavilo proizvode za automobile, kamione i za vozila za hitne slučajeve te za svemirske namjene. Oni su uključivali njemačkog proizvođača Rökonu koji se specijalizirao za proizvodnju pletiva, bojila i sredstava za oplemenjivanje za proizvođače originalne opreme i dobavljače automobila. Tvrtka Zimmermann, proizvođač pređa, predstavio je pređu od ugljikovog vlakna na izložbi „Living in Space“ koju je upotrijebio MT Aerospace iz Augsburga za izradu oplata buster rakete Ariane 6.

Clothtech i Sporttech: materijali i strojevi budućih moda

Techtextil je meka za materijale i velik izvor inspiracija. Tako su kreirani materijali inspirirani svemirskim letovima koji su bili izloženi na „Living in Space“.

Oko 880 izlagača na Techtextilu ponudilo je materijale, naslojene materijale, (dodatne) funkcije i strojeve za Clothtech i Sporttech sekcije pa su tako dizajneri, proizvođači odjeće i razvojni inženjeri dobili velik tematski izbor i priliku za interdisciplinarnu razmjenu ideja i mišljenja na po-

dručjima mode, radne odjeće, zaštitne odjeće, sportske odjeće i odjeće za slobodno vrijeme. Posebna pažnja posvećena je pametnim tekstilima i održivosti.

To je potvrdio i Statex iz Bremena, izlagač na Techtextilu, koji je specijalist za naslojavanje vlakana, pređa i tkanina srebrom, naročito za tehničke namjene. Među posjetiteljima su bili i dizajneri i proizvođači odjeće s pametnim idejama o odjeći koje se odnose na tekstilnu elektroprovodljivost, prijenos podataka i vizualizaciju. Još jedan magnet za posjetitelje bila je izložba tvrtke Forster Rohner Textile Innovations iz Švicarske. Tvrtka je specijalist za integraciju aktivnog osvjetljenja u tekstilu u isto vrijeme kao i zadržavanje kvaliteta pranja i nabiranja materijala. Bila je izložena bijela skijaška jakna s integriranim LED (svjetlećim diodama) i grijana jakna za slobodno vrijeme koje je obje izradio Bogner.

Održivost u odjevnom području bila je također važna tema na sajmu. Freudenberg Performance Materials iz Njemačke prikazao je zamjenu za punila od pahuljica za sportske i druge jakne tako što upotrebljava netkani tekstil. Znanstvenici iz Instituta Hohenstein predstavili su rezultate istraživanja biorazgradljivosti tekstilnih proizvoda.

Specijalna izložba „Living in Space“

Na izložbi „Living in Space“ izlagali su mnogobrojni izlagači funkcionalne odjeće. Izložba je organizirana u

suradnji s European Space Agency (ESA) i German Aerospace Centre. Predstavljene su tehnologije za obradu tekstila orijentirane na primjenu. Izlagači na Techtextilu i Texprocessu izložili su materijale za upotrebu u svemirskim letovima. Materijali na izložbi su uključivali materijale za funkcionalnu odjeću koji reguliraju ne samo tjelesnu temperaturu nositelja, već imaju i antibakterijska i anti-statička svojstva, materijale otporne na gornje, komponente od ugljikovih vlakana za buster rakete, tekstilne transportne vreće i pojaseve, kao i senzorske pređe koje mjere i izvještavaju o opterećenjima koja djeluju na tekstilni materijal.

U sekciji „Architecture“ dana je vizija kako bi građenje moglo izgledati u budućnosti. Arhitekt Ben van Berkel iz međunarodne tvrtke UNStudio kreirao je „Space Habitat“ specijalno za Techtextil. Gradnju su izvršili specijalisti za lakogradnju iz tvrtke MDT-tex. Izgrađeni paviljon je sadržavao 60 individualnih modula. Za taj je paviljon MDT-tex dizajnirao ekstremno laganu tkaninu s izuzetnom otpornosti na visoke temperature i zadržanih visokih tehničkih svojstva.

U sekciji „Clothing“ pažnja je bila posvećena funkcionalnoj modi za svemir kao i na inspiraciju svemirom. ESMOD Fashion School iz Berlina predstavio je odjeću koju su izradili studenti u okviru „Couture in Orbit“ (2015./2016.) u organizaciji ESA i London Science Museum. Prikazani su tzv. pametna moda koja prenosi

vitalne parametre nositelja u pametni telefon, zatim kaput za skupljanje mineralnih uzoraka i modeli koji se bave nedostatkom prirodnih bogatstava na zemlji. Putem video linka POLI.design centre Sveučilišta Milano prikazao je odjevne predmete projekta „Fashion in Orbit“.

Instituti Hohenstein predstavili su dva modela iz istraživačkog projekta Spacetex u okviru kojega je astronaut Alexander Gerst ispitivao međusobno djelovanje tijela, odjeće i klime u uvjetima bestežinskog stanja tijekom misije „Blue Dot“ 2014. S tim u vezi model „Nostalgia“ Linde Pflanzler podsjeća nositelja na zemlju s integriranom bibliotekom mirisa. Odijela zbirke „Dynamic Space“ Rachel Kowalski (Svučilište Pforzheim) sadrže elektrode koje stimuliraju važne skupine mišića kako bi se spriječila atrofija mišića u uvjetima bestežinskog stanja.

Odjeća koju su predstavile Leyla Yalcin i Sena Isikal (AMD Düsseldorf) pripada kolekciji „Lift off“ koja je nastala u suradnji s proizvođačem srebrne pređe Statex. Uključeni su vreća za spavanje za astronaute koja se izrađuje od posrebnog tekstila koji se može koristiti kao kombinezon i štiti nositelja od elektromagnetskog zračenja. Zbog srebrnih niti drugi odjevni predmet, kišni kaput, reflektira svjetlo i pohranjuje tjelesnu toplinu korisnika.

Nošenjem naočala za virtualnu stvarnost posjetitelji su mogli poći na putovanje kroz svemir na Mars. Tijekom video putovanja promatrači su

vidjeli primjenu tehničkog tekstila kod svemirskog putovanja, npr. pleativa s dvije razdvojene površine za uzgoj bilja, funkcionalni tekstil za astronautsku odjeću, lagane konstrukcije orijentirane na prirodu za svemirsku arhitekturu i tehnologije proizvodnje tekstila za antene za svemirsko putovanje.

Revija inovativne odjeće: pozornica mode visoke tehnologije (high-tech)

U okviru drugog izdanja revije inovativne odjeće su modne akademije iz Francuske, Italije, Portugala i Njemačke predstavile kreacije izrađene od tehničkog tekstila primjenom inovativnih tehnologija proizvodnje. Na revijama su posjetitelji mogli vidjeti vizionarni modni dizajn za „tekstilne efekte“, „kreativni inženjering“ i „pametnu modu“. Julia Gross-Müller s Visoke škole Trier dobila je prvu nagradu za inovativnu odjeću. Pod nazivom „World Folklore“ njezin model, koji kombinira tradicionalne i inovativne tehnologije proizvodnje, bio je najomiljeniji među posjetiteljima.

Drugu nagradu osvojila je Mariana Almeida s ESAD koledža za umjetnost i dizajn (ESAD College of Art and Design) iz Portugala za „Momentum“, kombinaciju pametne mode koja prikazuje raspoloženje nositelja. Treće mjesto osvojila je Eleonara Beni s Accademia Italiana iz

Firence za multifunkcionalnu kombinaciju u urbanom stilu.

Osvajanje nagrada ostvareno je odabirom posjetitelji ova dva međunarodna sajma koji su tijekom prva tri dana imali mogućnost glasati za modele koji su im se najviše sviđjeli upotrebom aplikacije ili promatranjem na modnoj pisti. Dobitnice su dobile nagrade u visini od 3000 eura. Izložba inovativne odjeće tijekom sajmovi Tectextil i Texprocess predstavlja nove odjevne tekstile i inovativne tehnologije prerade prezentirana je na modnim revijama. Modne revije su održavane dva puta dnevno te su omogućile posjetiteljima da vide vizionarski modni dizajn izrađen od tehničkog tekstila i proizveden pomoću suvremenih tehnologija prerade. Studentice koje su izradile prezentirane

modele su s visokih škola EsmoD Pariz, ESAD College of Art and Design Portugal, Accademia Italiana, Firenca i Hochschule, Trier Njemačka.

Stručni časopis TextilWirtschaft dao je potporu svečanosti dodjele nagrada s posebnom nagradom, TextilWirtschaft Public Award. Posjetitelji su mogli glasati preko Facebooka za jednog od osam modela koje je prethodno odabrao ocjenjivački sud. Dobitnica te nagrade je Mariana Almeida.

Kao i u prošlosti, Tectextil se održavao istovremeno s Texprocessom, vodećim sajmom za preradu tekstilnih i fleksibilnih materijala.

Sljedeći sajmovi Tectextil i Texprocess održat će se istodobno u Frankfurtu na Majni od 14. do 17. svibnja 2019. (Preveo M. Horvatić)

Više održivosti u poljoprivredi s Lenzing™ vlaknima

Prikaz

Tijekom sajma Techtex 2017 u Frankfurtu tvrtka Lenzing prvi put je predstavila trgovačke marke vlakana botaničkog rješenja za primjenu u poljoprivredi. Presentaciju je iznijela voditeljica Odjela za tehnički tekstil Marina Crnoja-Ćosić tvrtke Lenzing, sl.1. Tema ključne važnosti je izbjegavanje plastike u poljoprivredi. Problematika plastike ima visoko mjesto na listi prioriteta EU, posebno u vezi s europskim mjerama vezanim za kružno gospodarstvo. To dovodi do toga da je optimizacija životnog ciklusa plastike i recikliranje središnja polazna točka. Dodatni razlog za inicijativu na ovom području je taj da je 80 % otpada koji zagađuje mora plastika.

U poljoprivredi se upotrebljava godišnje oko 6,5 mil. t proizvoda od plastike. Tu se mogu svrstati i folije za poljoprivredu, omotači podloga, silažne folije, rastezljive folije za omatanje i dr., koje se uglavnom nakon upotrebe bacaju u otpad. Tvrtka Lenzing svojim inovacijom na TENCEL® brendu lio-celnog vlakna pruža rješenje za izbjegavanje upotrebe plastike. Ova vlakna, temelje se na prirodnoj sirovini – drvu, posebno su prikladna zbog njihovog vlaknastog izgleda, a njihovom bi se upotrebom smanjila upotreba plastike u poljoprivredi.

100% kompostabilna

TENCEL® vlakna su 100% biorazgradljiva, te čak 100 % kompostabilna. Kada je materijal kompostabilan, onda nastaju kružni nutrijentni od organskih tvari pod utjecajem atmosferskog kisika i djelovanjem insekata u tlu koji razgrađuju materijal. Oslobađaju se ugljikov dioksid kao i minerali topljivi u vodi, koji se mogu upo-

Sl.1 Voditeljica Marina Crnoja-Ćosić i menadžer Robert Malinowsky Odjela za tehnički tekstil tvrtke Lenzing

trijebiti kao gnojiva. Određeni postotak međuproizvoda nastalih tijekom dekompozicije se konvertira u humus. Kompostabilnost TENCEL® vlakana nudi znatnu i potpuno prirodnu prednost za upotrebu u poljoprivredi.

Optimalna stabilnost

Visoka čvrstoća TENCEL® vlakana omogućuje smanjenje količina upotrebe, posebno kod podupirućih žica, odnosno uzica. TENCEL® uzice su znatno tanje od pamučnih a pritom su veće čvrstoće. Kapacitet opterećenja podupirućih (nosećih) uzica ovakve vrste, koji ovisno o poljoprivrednoj kulturi može biti i do 80 kg, a osiguran je tijekom razdoblja rasta biljke.

Čistoća TENCEL® vlakana

TENCEL® vlakna su čista, nemaju nikakvih nečistoća i zagađenja. Testi-

rana su za upotrebu u kontaktu s hranom prema EU kriterijima, te su stoga prikladna za upotrebu u poljoprivredni i proizvodnji hrane bez imalo zabrinutosti.

Višestruke upotrebe

U ovom trenu, u upotrebi je samo nekoliko vrsta proizvoda, kao što su podupiruće uzice, konopci i netkani tekstili. No TENCEL® vlakna imaju veliki potencijal u području proizvoda za poljoprivredu. Čovječanstvo se suočava s problemom plastike, posebno ako se računa da se plastika razgrađuje u vremenu od 400 godina.

Voditeljica odjela za tehnički tekstil tvrtke Lenzing, Marina Crnoja Ćosić na predstavljanju novog brenda tvrtke za primjenu u poljoprivredi naglasila je da svako smanjenje upotrebe plastike pomaže u zaštiti okoliša. Posebno bi se u poljoprivredi trebali upotrebljavati održivi materijali. To je dobro i za ljude i za okoliš. Naglasila je da se u tvrtki Lenzing kontinuirano radi na učvršćivanju Tencel vlakana u ovom području upotrebe. Mreže za uzgoj i dagnji već su testirane i upotrebljavaju se u sjevernom dijelu Jadranskog mora. Na taj način se inovacijama tvrtke Lenzing smanjuje zagađenje mora.

(Prevela A. Vinčić)

Sajam EXPOdetergo International 2018. s naglaskom na inovacijama i održivosti

Prikaz

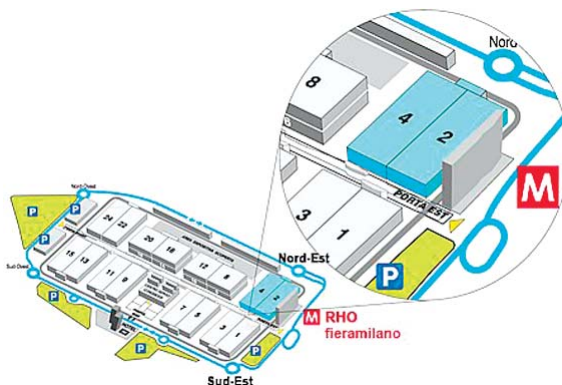
18. EXPOdetergo International sajam posvećen industriji pranja i njege tekstila održat će se na Milanskom sajmu od 19. do 22. listopada 2018. Ovaj sajam već se dokazao važnim temama kao što su nove tehnologije, ušteda energije i zaštita okoliša. Posljednji sajam, održan 2014. godine, posjetilo je 20 100 posjetitelja (50 % izvan Italije) iz 102 zemlje, a izlagalo je 298 izlagača na izložbenoj površini od 17 3016 m², čime su nadmašeni svi dotadašnji rekordi.

Jedinstven, vrhunski EXPOdetergo International 2018 dokazat će da je vodeći svjetski sajam strojeva, tehnologija mokrog i suhog pranja, glačanja i čišćenju tekstila, dobavljača tekstila, deterdženata te pratećih proizvoda i usluga. Svrha sajma, koji će istaknuti trendove i izazove budućnosti, usredotočit će se na tri glavne koncepcije: smanjeni utjecaj na okoliš, visoka proizvodnost i inovacije. Prema riječima **Livija Bassana**, predsjednika sajma EXPOdetergo International, održivost je realan izazov za tržište njege tekstila. Cilj kojemu teže svi proizvođači, jest visoka učinkovitost, štednja energije i smanjen utjecaj na okoliš. Samo time moguća je konkurentnost na globalnom tržištu. Svi sudionici u opskrbnom lanc, od proizvođača strojeva koji će kombinirati učinkovitost, štednju energije i ekološku održivost, do proizvođača sredstava za pranje koja će manje zagađivati okoliš i biti korištena u manjim količinama i pri nižim temperaturama. Tu su uključeni i proizvođači

tekstila, koji će za svoje proizvode upotrebljavati vlakna koja će privlačiti nečistoću i činiti ju nevidljivom, a da se ipak može dobro oprati.

Na sajmu EXPOdetergo International bit će izloženi samo novi, a ne i rabljeni strojevi. Zato je sajam posebno važan kao mjesto izvrsnosti i inova-

cija. U području suhog pranja, odnosno kemijskog čišćenja i glačanja dominiraju i najbrojniji će biti talijanski proizvođači, a zanimljiva rješenja predstaviti će i izlagači iz čitavog svijeta. Rezultat će bit globalna izložba kakva ranije nikad nije bila tako cjelovita, s raznovrsnim strojevima

Sl.1 EXPOdetergo International održat će se u paviljonima 1 i 3 Fiera Milano Rho

koji će biti u radu i s konkurentima u području tehnologija, deterdženata, usluga i tekstila.

Konkurentnost, učinkovitost i održivost bit će u središtu izbora koji će odrediti budućnost industrije. EXPOdetergo International opet će pokazati da daje pravu inspiraciju za to kako se zajedništvom ostvaruju strategije rasta.

Već je gotovo godinu dana prije otvaranja Sajma svoj izložbeni prostor rezerviralo je 156 tvrtki na 12 000 m² koje se bave njegovom tekstila. To su proizvođači strojeva za praonice, tehnologija, proizvoda i usluga, koji će, kao svake četiri godine, izlagati na Fiera Milano Rho u paviljonima 1 i 3, sl.1.

Ključna riječ Sajma je **inovacija**. Odnosi se na potpuno automatizirane postupke kojima se postiže ušteda energije. Strojevi za pranje kapaciteta više od 100 kg konstruirani su tako da zauzimaju manju površinu, RFID oznake za kontrolu ulaza i izlaza materijala iz stroja osiguravaju smanjenje gubitaka materijala, strojevi za glačanje kapaciteta glačanja više od 100 košulja/sat omogućuju smanjenje troškova, deterdženti koji ne onečišćuju okoliš.

Održivost će sigurno pobuditi posebnu pažnju jer u posljednje vrijeme održivost karakterizira čitavo područje pranja. Inovacija, učinkovitost i neznatan ekološki utjecaj bit će ključne riječi predstojećeg sajma. Izlagači će predstaviti ekskluzivno nove proizvode i vrhunske tehnologije za postizanje konkurentnosti i poslovnih uspjeha.

EXPOdetergo International 2018 opet će predstaviti najbolje tehnike i proizvode za čišćenje, glačanje i nje-

Sl.2 Posjetitelji će moći vidjeti opsežnu ponudu koje će zadovoljiti njihove potrebe i standarde vrhunske kvalitete, higijene i održivosti

gu tekstila i vrhunske inovacije. Integriranom ponudom predstaviti će se najbolji talijanski proizvođači – posebno u području kemijskog čišćenja i glačanja. Zanimljiva rješenja predstaviti će tvrtke iz čitavog svijeta. Ovogodišnji sajam dat će kompletnu i globalnu ponudu strojeva u radu i najvažnije svjetske ponuđače u području tehnologije, deterdženata, usluga i tekstila.

Tako opsežna ponuda sigurno će ispuniti očekivanja i zahtjeve posjetitelja iz čitavog svijeta iz područja industrijskog pranja, kemijskog čišćenja, te hotela i bolnica, restorana, zdravstvene skrbi i staračkih domova. Svi oni očekuju ponude koje će zadovoljiti njihove potrebe i standarde vrhunske kvalitete, higijene i održivosti, sl.2.

Uz vrlo zanimljivu sajamsku ponudu, sajam će predstaviti tržište koje se

mijenja. Bit će predstavljena dva istraživanja, koja analiziraju stanje na dva različita tržišta, premda su oba aktivna i dinamična: **industrijsko pranje i kemijsko čišćenje**. EXPOdetergo angažirao je poznati talijanski institut Cerved za istraživanje tržišta, da posebno za ovogodišnji sajam provede istraživanja o aktualnom stanju ovih dvaju najvažnijih područja, kako bi se potaklo nove ideje i pomoglo poduzetnicima, stručnjacima, trgovini i odgovornima u industriji njege tekstila, da prepoznaju nove, obećavajuće mogućnosti u vođenju svog poslovanja. Stoga, u interesu inovacija i ozbiljnog opredjeljenja razvoju, predstojeći EXPOdetergo bit će najvažniji događaj posljednjih godina. (Prevela A. Bosnar)

Ulaznice za Sajam mogu se rezervirati on-line na www.expodetergo.com

OEKO-TEX® novosti

OEKO-TEX®
CONFIDENCE IN TEXTILES

Prikaz

Drugi val informacija iz globalnog istraživanja potrošača u organizaciji Udruženja OEKO-TEX®

OEKO-TEX® udruženje objavilo je rezultate istraživanja: Ključ povjerenja: Potrošači i održivost tekstila - stavovi, promjene ponašanja i izgledi ("The Key to Confidence: Consumers and Textile Sustainability - Attitudes, Changing Behaviors, and Outlooks") koje je bilo usmjereno na milenijalce i roditelje. Najnoviji izvještaj daje profil dviju najvažnijih skupina potrošača na globalnom tekstilnom tržištu koje će utjecati na ta tržišta sljedećih desetljeća. Rezultati će biti objavljeni u seriji webinara i prikaza. Snimljeni webinar koji je predstavila istraživačica „The Key to Confidence – ključ povjerenja“, **Ellen Karp** iz Amerike, dostupan je na <http://www.oeko-tex.com/webinars>.

Online studija „The Key to Confidence“ provedena je u drugoj polovici 2017. na svjetskom uzorku više od 11 000 korisnika odjeće i kućanskih tekstilija. Od ukupnog uzorka, oko 30 %, otpada na dobnu skupinu rođenu između 1981. i 2000. koji su poznati pod nazivom milenijalci u skladu s globalnim stanovništvom. U drugom nizu nalaza OEKO-TEX® pokazuje koliko milenijalci drukčije misle o održivosti tekstilija i kako roditeljstvo utječe na ova mišljenja.

Na primjer, zbog korištenja interneta i društvenih medija milenijalci su svjesniji ekoloških i društvenih nedostataka tekstilne industrije nego stariji ispitanici. Skloniji su smatrati tekstilnu industriju značajnijim zagađivačem okoliša. Zato su milenijalci zabrinutiji zbog štetnih tvari u odjeći i kućanskom tekstilu. Roditeljstvo povećava brige o svemu. Roditelji male djece naročito ističu zabrinutost zbog štetnih tvari u raznim proizvodima, posebno u kućanskom tekstilu i odjeći. Zabrinutost zbog sigurnosti proizvoda veća je kod roditelja

nego onih koji nisu roditelji. Njihova svijest i kupovina ekološki prihvatljive odjeće i kućanskog tekstila značajno su veći nego kod ljudi koji nemaju malu djecu u kući.

Zato je zanimanje za certificirane tekstilne proizvode veća kod milenijalaca i roditelja. Obje ove potrošačke skupine traže prečace prema povjerenju i transparentnosti, kaže poznata istraživačica Ellen Karp. Milenijalci i roditelji žele učiniti pravu stvar za društvo i planet kao i za svoje obitelji. Proizvođači robnih marki i ispitne kuće imaju važne uloge u priopćavanju informacija koje pomažu ovim angažiranim potrošačima za odgovornu kupovinu.

Anna Czerwinska, voditeljica Marketinga i komunikacija u Udruženju OEKO-TEX® kaže da žele podijeliti ove spoznaje s korisnicima i tekstilnom industrijom što je potpora 25-godišnjoj misiji pomaganja proizvođačima i potrošačima. Informacija potvrđuje da neovisne OEKO-TEX® certifikacije i oznake značajno pomažu milenijalcima i roditeljima u odabiru održivih tekstilnih proizvoda koji su bolji za njihove obitelji i planet.

OEKO-TEX® uvodi novi postupak ispitivanja organskog pamuka

Posljednjih godina raste popularnost organskog pamuka. Potrošači su sve više zabrinuti zbog okoliša i štetnih tvari u proizvodima koje kupuju za sebe i svoju obitelj. Za njih su organska hrana i organski tekstil pravi izbor i za te proizvode spremni su platiti višu cijenu. Ali, zauzvrat toj većoj investiciji, potrošači očekuju da dobiju istinske organske proizvode koji se kao takvi mogu i dokazati. Novi postupak ispitivanja institucije OEKO-TEX® pomaže proizvođačima u čitavom opskrbnom lancu da lako testiraju svoj organski pamuk na genetski modificirane organizme (GMO), čime se na molekularnoj

razini utvrđuje zadovoljava li pamučni proizvod definiciju organskog.

Danas je oko 70 % pamuka u svijetu genetski promijenjeno. Npr., neki oblici pamuka projektirani su tako da budu otporni na herbicide. Neke su vrste pamuka obrađene insekticidima koji uništavaju parazite poput žiška. Dok industrija ima čvrste argumente u korist modifikacije DNK pamuka, proizvođači i potrošači ih odbijaju. Oni pridaju veću važnost sigurnosti okoliša, društva i proizvoda kakve dobivaju od organskog pamuka.

Za kvalifikaciju i označavanje pamuka kao organskog, pamuk mora zadovoljavati opsežan popis kriterija vezan za uzoj, preradu i segregaciju pamuka. Glavni je zahtjev da biljka pamuka ne bude genetski modificirana. Kako proizvođač može biti siguran da proizvodi od organskog pamuka nisu kontaminirani s neorganskim pamukom uz današnji složeni, globalnim opskrbi lanac iz više izvora, te da su očekivanja kupaca i potrošača te propisa zadovoljeni?

Novo OEKO-TEX® GMO ispitivanje osigurava jasne upute za testiranje genetski modificiranih organizama u organskom pamuku. Uzorci se analiziraju RT-PCR tehnologijom, odnosno tehnologijom reverzne transkripcije – lančanom reakcijom polimeraze, kojom se mogu identificirati poznate genetski modificirane tvari uz granicu detekcije od 0,1 %. Rezultati jasno pokazuju prisutnost ili nepprisutnost genetski modificiranih organizama. Proizvodi od organskog pamuka koji trebaju zadovoljiti OEKO-TEX® Standard 100 moraju se testirati na GMO. Danas je taj postupak ispitivanja ograničen na pamuk.

Prema riječima **Georga Dienersa**, glavnog tajnika u OEKO-TEX®, novi postupak ispitivanja pamuka osigurava proizvođačima i tržištu povjerenje da njihovi proizvodi od organskog pamuka zadovoljavaju odredbe i očekivanja potrošača u pogledu GMO-a.

(A.B./M.H.)